IX-ik évfolyam. 26-ik szám. Köszeg, 1891. junius 28-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Előfizetési pénzek és reclamatiok a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében. (Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.) *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig. Megjelenik minden vasárnapon. *Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.*

Felhivás előfizetésre.

Julius hó 1-ével uj előfizetést nyitunk a

„Kőszeg és Vidéke"

czimü hetilap XI. évfolyamának julius—szeptemberi évnegyedére.

Felkérjük azért mindazon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésök a mult hó végével lejárt, miszerint azt mielőbb megujitani és egyuttal lapunknak uj előfizetőket gyüjteni szivesked jenek.

Nekünk mint eddig, úgy ezután is főtörekvésünk leend a lap tartalmát változatossá és érdekessé tenni, városunk és vidékünk érdekeit védelmezni s e védelmezés terén minden személyeskedéstől óvakodni, hogy igy a közönség igényeinek lehetőleg megfelelhessünk s a magyarosodás szent ügyét tőlünk telhetőleg szolgálhassuk.

A lap előfizetési ára a régi:

Egész évre	*4 frt.*
Fél évre	*2 frt.*
Negyedévre . . .	*1 frt.*

Az előfizetési pénzek a „Köszeg és Vidéke" kiadóhivatalához, Feigl Gyula könyvnyomdájába küldendők.

A „Köszeg és Vidéke"

kiadó-hivatala.

Kapuzárás után.

Végig izzadták ifjaink, leányaink az iskolai vizsgálatokat; pihenőre tért a muzsák serege, hogy két hónap mulva ujra talpra és munkába álljon. Egy része arra a pontra jutott, hogy pályát válaszszon.

Korántsem szabad hinnünk, hogy ez ifjainkuak valami közönséges, könnyü dolgot adna. Attól függ, valjon van-e bennük komoly törekvés, avagy kongó üres lények, ugynevezett gigerlik. Mert bizony nagyon kell tapasztalnunk, hogy ifjaink jó formán csakis e két elnevezés szerint osztályozhatók.

Ezer meg ezer családban merül fel most a kérdés: mi legyen a fiuból? Vagyoni viszony, pártfogás, családi tradicziók mind figyelembe vétetnek, de sokszor a már-már helyes irányu megállapodást az előitéletes ferde nézet teszi tönkre, s egy csapással üti agyon, minek aztán rendszerint a jobb sorsra érdemes fiatal ember lesz áldozatává. Szerencsétlen pályaválasztás által tömérdek szép remény oszlott széjjel; s hány fiatal ember jövője lett már az által semmivé! A csak kevéssé is vagyonos polgári osztály többnyire papot és kisebb tisztviselőt óhajt látni fiaiban. Ezeknél ez a fő törekvés. Pedig mennyivel előnyösebb volna iparunk fejlődésére nézve, ha a vagyonosabb iparos osztály gyermekeiből az oly annyira kivánatos intelligens iparos nemzedék állhatna elő. A papi pályára irányuló törekvést, bármely vallásfelekezetnél is, értjük. Ott, aki tanulmányait befejezte, biztos, habár sokszor nem éppen fényes anyagi jólétet szerez magának. De midőn a tisztviselői, főleg a kisebb hivatalnoki pálya felé özönlik az iparos sarjadék, annak már kevésbé látjuk be helyességét. A czifra nyomoruság sehol sem jelentkezik meztelenebbül, mint éppen a kisebb javadalmazásu tisztviselői osztálynál.

A most folyó parlamenti viták — pardon! nem akarunk politizálni — nem egy oldalról világitják meg a kis tisztviselő anyagi helyzetét; s talán e vitáknak lesz annyi hatásuk, hogy legalább is néhány száz fiatal embert, ha nem is éppen mindjárt, de a közelebbi években, elriaszt e pálya göröngyös, tövises utjáról, melynek tekervényes labyrinthjéből nincs kivezető Ariadne-fonalunk, nincs még szolgálati pragmatikánk sem. A pályaválasztó ifjuság előnyére, ezt is csak most tudja meg a folyó vitákból.

A középosztály gyermekeit ügyvédekké, orvosokká, birósági s megyei tisztviselőkké neveli, s csak kivételesen tér el a családi tradicziókról.

Mint rendkivüli eset tünik fel, ha a középosztály gyermeke a kereskedői pályára lép. Pedig nagyon óhajtandó volna, ha a vagyonos középosztály tömegesebben keresné fel a kereskedői pályát és pedig főképpen azért, mert kereskedelmünket teljesen magyarrá gyurná át, milyennek mai napság a legjobb akarat mellett sem mondhatjuk, legfölebb csak az esetben, ha önmagunknak hizelegni akarnánk.

Pedig számtalan példa tanusitja, hogy a középosztálynak kereskedői pályára lépett sarjadékai, épen ezen osztályhoz tartozásuknál fogva, a ke-

TÁRCZA.

Vasmegyei irók.

Récsei Viktor, pannonhalmi benczés, a római árkádiai akademia tagja, okl. főgymnasiumi tanár és könyvtáros, most küldte szét a fent irt czim alatt bio- és bibliographiai gyüjteményének egy ujabb füzetét. Szerző a „*Vasmegyei Irók*"-ra már 1885-ben hirdetet: előfizetest, de a megrendelések oly gyéren jelentkeztek, hogy munkája folytatólagos kiadásánál mindig ujabb nehézségek merültek fel. Végre a legilletékesebb szakember, id. Szinnyei József kedvező itélete s folytonos buzditása következtében nem az előfizetési néhány forint visszaküldésére, hanem a munkának a nyomdászszal való megegyezéssel folytatólagos kiadására határozta el magát. A nagy időköz ismét sok pótlást igényel, amiért szives elnézést kér.

Elnéző is lehet a megrendelő, mert csakugyan valahányszor olvasunk egy közleményt valamely lapban, vagy a saját füzeteit szerzőnek, azokban mindig találkozunk ujabbnál ujabb adatokkal. E körülmény teszi megérthetővé, hogy, habár évekkel ezelőtt egy nagy részét a vasmegyei iróknak szerző szivességéből már közöltük, egynémelyikét a most megjelent füzetnek Beél Fideltől Bubics Edsig terjedő sorából most mégis átveszszük.

Beke Kristóf szül. 1785. márc. 2-án Toronyban. Atyja korai halála után Rumy József földbirtokos tanittatta gazdatisztjének ez árvaságra jutott fiát, a ki mint jó előmenetelü tanuló könnyen nyert felvételt a veszprémi papnevelő intézetbe. A hittudományi tanfolyamot a budapesti központi intézetben végezte: honnan visszakerülvén, Veszprémben segédlelkész, 4 év mulva pedig plébános lőn Siófokon, mely hivatalát 10 év után a peremartoni lelkészettel cserélte fel. Nem telt el négy év, a midőn Veszprémbe tért vissza az árvaház kormányzását átveendő. 1835-ben Bajzáth családnál nevelősködött. Kopácsi püspök azonkivül az általa alapitott tanitóképző-intézet tanárává nevezte ki 1839-ben. Midőn e präparandia 1842. megszünt, Bekénk Vörösberénybe került ismét plébánosnak. 1856. nyugalomba lépett; mignem 1862. az örök béke honába szállt.

A „Religio, Neveléstan és Tudománytár" hasábjain megjelent értekezésein kivül következő művei ismeretesek;

„A betegeknek és haldoklóknak lelki vigasztalására szolgáló kézi könyv. Buda, 1826.

„Kézikönyv a falusi mesterek számára". N. O. 1828.

„Egyházi beszéd a veszprémi árvaház elkészülésekor" Veszprém, 1829.

„A templomokat szükségesekké teszi a religiónak mivolta s az emberi természetnek minemüsége." U. o. 1830

„Az egyházi személynek föld kötelessége". U. o. 1830.

„A nevelés ügyében különösen a köznépre nézve." U. o. 1833.

„Igaz-e, hogy mindenben hátra vagyunk." Pest. 1838.

„A korszellem, Békeházi Ince által fejtegetve. U. o. 1840.

„Lehet-e a vegyes házasságoktól a beszentelést törvényesen megtagadni vagy reverzalist elfogadni." Buda 1840. (Alapi Ignátz álnév alatt.)

„Halászok." Pest, 1840.

„A vegyes házasságok egyházi ünnepélyitése között fenforgó kérdések." U. o 1811,

„Nevelés tudomány a mesterképző intézetek számára," Buda, 1844.

„Általános tanitás a mesterképző intézetek számára," U. o. 1844.

„A lélektudomány viszonya a neveléshez." Pest, 1845. Kiadva a t. magyar társaság által philosophiai pályamunkák 3-ik kötetében.

„Közép katechismus az elemi tanodák számára," Veszprém, 1849.

Mennyei mannás kert vagyis teljestartalmu ima- és énekeskönyv ker. kath. szám. 2. kiad. (n. r, 388. l.) Veszprém, 1866. Ramazetter K. I. 4. kiad. (32 r. 283 és V l.) N. Kanizsa, (1874.) Vajdits J.

„Biztos lelki vezér." Imakönyv ker. kath. haszn. 4. kiad. (8 r. 102 és VI. l.) N. Kanizsa (1871) Vajdits J.

Ezenfelül szerkesztő az „Órangyal" (Buda, 1843.) vallási almanachot s egy ének gyüjteményt.

„Kiadta a veszprémi püspökség okleveleit 1131-1332-ig a Fejér Gy. Codex Diplom. IX. k. VII. f. 631-737. lapjain.

Források: Tudománytár II. — Ferenczy Danielik id. m. — Religio 1863. II. — M. Sion. 1863. 158. — Munkálatok XLVI. 398. — Figyelő XX. 172. — Figyelmező. — Kis Áron Nevelés és oktatás-ügyi tört. kézikönyv 225. l. — Néptanitók ismerettára. — Petrik Bibliographiája. — Szinnyei J. M. Irók. — Iskola-mester-Liturgika-czimü iratait ismerteti Religió 1853. I. 20 sz.

Berzsenyi Dániel, (egyházas-berzsenyi) szül. Hetyén, Vasmegyében, 1776. évi május 7-én P. F. V. n. -- Szt. Istv.-társulat-Encyclop., s F. és D. M. I. é — Toldi Fer. a „Magyar Költészet kézi könyvé"-nek II-ik kötetében (1857) és a Heckenast-Gusztáv kiadásában 1864-ben megjelent „Classicus irók" folyamában is ugyanazon életrajzot megtartva, Berzsenyi születését 1780-ik évi május 6-ára tevén, ezeket irja: „Régibb Kézikönyvem, s utána az academiai Naptár, Ev-

reskedő-világban kiváló szerepet visznek, s oly tekintélynek örvendenek, minőnek esetleg tradicionális életpályákon soha sem örvendettek volna.

Úgy gondoljuk, hogy néhány évtizednek le kell még zajlania, míg oda jutunk, hogy az egyes pályák iránt való előítélet még csirájában is kivész. Míg a középosztály gyermeke a gyógyszerészben is csak finomabb kiadásu kalmárt lát, addig e téren nem fogunk vezérszerepet játszani, s addig nem is lesz testestől-lelkestől magyar jellegünek nevezhető hazai kereskedelmünk.

Hanem van egy pálya, melyet a polgári osztály gyermekének éppen ugy, mint a középosztály fiainak hazafias kötelessége volna lehetőleg okkupálni.

Értjük a katonai pályát, illetve a császári és kir. hadsereg magyar ezredeinél, valamint a magy. kir. honvédségnél levő tiszti állásokat.

Intelligens fiatal embereink sehol, egyetlen pályán sem érik el azt, mit a katonai pályán. A husz-huszonkét éves fiatal embernek már oly anyagi ellátása van, aminót hasonló korban kevés pályán, és csak kivételesen érhetni el, s mai időben a katonai pálya is éppen ugy kenyérkereseti pálya, mint bármely más. Ez előnyös anyagi körülményen felül különben hazafias kötelességünk is volna okkupálni a tiszti helyeket. Ne véljük azt, hogy ottan talán megszünnénk magyarnak lenni. A hazánk fiaiból szervezett magyar ezredek most is, mint azelőtt, mindenkor megtartották magyar jellegüket. A magyar szellem kiválólag meg van minden magyar ezredben: s a magyarság nem akadály abban, hogy ott előre ne haladjanak fiaink. Ha kötelességeinket hiven teljesitjük, előrehaladásunk biztositva van.

Azért egész lelkesedéssel ajánljuk ifjainknak a katonai pályát, s ismételjük, hogy ott is tért foglalni hazafias kötelességük, foleg ha tudják azt, hogy legmagyarabb ezredeink tisztjei is csak alig harmadrészben született magyarok.

Magyar ezredeink soha kétségbe nem vont magyar szellemét fokozni az intelligens magyar ifjuság van hivatva az által, ha tömegesebben választja a katonai pályát, s ha a tiszti bojtra, mint egy éves önkéntes, nemcsak mükedvelésből törekszik, hanem a katonai pályát kenyérkereseti pályának is tekinti. A szülők szivleljék meg e dolgot!

M. n.

Helyi és vidéki hirek.

— **Szünidő.** A tanintézetek ajtai a tegnapi napon bezárultak, elköltöztek innen a tanulók, kiket 10 hónapon át a mieinknek mondhattunk, de most mások formálnak rájok jogot. Helyükbe ideérkeztek a régi ismerősök, a város fiai, kik a szorgalmi idő alatt másutt tartózkodtak és most pihenésre hazajöttek. Üdvözöljük mindnyájukat!

— **Térzene.** Mult vasárnapon a hirdetett térzene sok embert csalt ki a Széchenyi-térre. A fák árnyékába megvonta magát Pohl Richárd karmester muzsikus embereivel és talpraesett darabokkal mulattatta a sétálók százait. Hiába, csak a szabadba való a fujóhangszer; ott azt is szépen szól a bandánk zenéje, melyen kedvét lelheti az ember. Pohl karmester urat dicséret és köszönet illeti.

— **Képesitő-vizsgálat.** A helybeli szt. Domonkos-rendü apáczák nőtanitóképzőjében mult csütörtökön volt a képesitő-vizsgálat. Tanitónői oklevelet nyertek hatan, és pedig: egy kitünő, három jeles és két jó tánképesitési bizonyitványt.

— **Évzáró.** A záróvizsgálatok a helybeli ág. evang. elemiiskolákban junius hó 30-án és julius hó 1-én tartatnak meg, és pedig az első napon a fiu-, a második napon a leányosztályokban.

— **Uj pénztáros.** A helybeli betegházi egyesület a napokban uj pénztárost választott. A megválasztott Németh Imre, takarékpénztári segédkönyvelő.

— **Kinyujtott szorgalmi idő.** A helybeli csász. és kir. katonai alreáliskolában julius hó 14-én zárják be nagy kerti ünnepségek mellett az idei iskolai évet. A „kis katonák" szorgalmi idejét az utóbbi években hosszabbra nyujtották.

— **Nyilvános köszönet.** Somogyi Miklós főszolgabiró 2, Lauringer János és Németh József 1—1 frtot, továbbá Fuchs Ferencz és Kirchknopf Antal urak 50—50 krjczárt, mindössze 5 frtot szi veskedtek adni a helybeli kath. elemi fiu-iskola 3. osztályában az év végén kiosztandó jutalomkönyvekre, mely szives adományért köszönetét nyilvánitja *az osztály-tanitó.*

— **Odabbállott.** Schey Antal kőszegi illetőségü bécsi lakos a magyar állam kötelékéből való elbocsájtásért folyamodott; a kért engedélyt megis nyerte, s igy megszünt kőszegi és egyúttal magyar lenni.

— **Választási mozgalmak.** Folyó hó 25-én Szombathelyen egy előzőleg kézbesitett meghivásra száznál több megyei bizottsági tag jött össze és Bertha György elnöklete alatt az alispáni állásra Nagy Jenő tiszti ügyészt s a megüresedendő tiszti ügyészi állásra Somogyi Miklós kőszeg-járási főszolgabirót kiáltották ki egyhangulag jelöltekül.

— **Terepfelvétel.** Mindegyre érkeznek városunkba katonatisztek terepfelvételre. A mult hét elején a 18. honvédezred tisztjei és pénteken a bécsi cs. és kir. hadi iskola hallgatói fordultak meg Kőszegen. Julius hó 2-án a komáromi tüzértisztek jönnek és julius 12-én két napi tartózkodásra a honvédségi Ludovika-Akademia törzstiszti tanfolyamának hallgatói, és pedig 16 tiszt 35 emberrel és 20 lóval.

— **Hirdetmény.** Alulirt polgármesteri hivatal részéről közzé tetetik, hogy a csász. és kir. hadapród iskolákba való felvétel módozatai, — a hivatalos órákban az iktató hivatalban bárki által megtudthatók. Kőszeg, 1891. junius 25-én.

Tipka Ferencz,
polgármester.

— **A custozzai ütközet évfordulóján,** e hó 24-én a helybeli Waisbecker-féle vendéglőben dr. Schmidt rendezése mellett este kegyeletes ünnepség folyt le. Megkapó volt az ott egybegyült tiszteknek azon rögtönös intézkedése, hogy egy a custozzai ütközetben résztvett közvitézt, egy idevaló derék szolgaembert, este 10 órakor jóformán az ágyból szólitottak a vendéglőbe, hol derekasan megtraktálták étel'el, itallal és szivarral.

— **Női kézimunka-kiállitás.** A helybeli polgári leányiskola és a szt. Domonkos-rendü apáczák növendékeinek kézimunkái a most lefolyt évzáró vizsgálatok alkalmával ki voltak állitva az illető intézeti helyiségekben. Leánynövendékeink mindkét helyen gyönyörü széptárgyakat mutattak be és azokkal valóban nagy ügyességet árultak el. A polgári iskola kézimunka-tanitónője Gyurász Irén kisasszony, a zárdbeliekó pedig Hoffmann Mária Paula és Nigitz Mária Alfonza.

— **Csevegés a hétről.** Szörnyü meleg napok jártak a mult héten. Az ifjuság izzadt az iskolában, vadászok a csepregi tócsa körül, kuglizók a tekepályán. A tanulók hatat forditottak immár az iskolának, vadászok sem puskáznak hamarjában szárcsákra, csak a kuglizók izzadnak tovább. Legközelebb negyedszer nyittanak meg egy tekepályát, mely oktoberre készül el egészen s akkor nyilik meg ötöd izben. Akkorra lehetőleg a hévmérő higanya is lejebb száll és mindjárt záróünnepélyre kerül a sor. Akkoron a kaszinó visszavonja operáló csapatát a táborba, a vadászat is foglalkoztatja sport köreinket, az ifjuság pedig már ujra az iskola levegőjét szivja. Ilyen az élet! Elég változatos, de ismétlődik a szokásokban. Szokásokban!? No, ha erről van szó, akkor van nálunk jó is, rossz szokás is quantum satis. A jó szokások közé tartozik: a munkát felváltó kedvtöltés, a magán érdek mellett a közérdek szolgálása stb. Rossz szokás, még pedig jókora, a magába zárkozás, apró klubalkotások, a pletyka és több efféle. Mennyi mindent kotyvasztanak össze némelyek beszédükkel, hány embertársukat ránczigálják össze-vissza olyan dolgok miatt, a melyekhez tulajdonképen semmi közük. Bajuk van az ilyeneknek a mások életmódjával, viseletével, munkaképességével, holott épen nekik kellene mindenekben magukba szállniok, életmódjukat megváltoztatni, viseletüket szabályozni, munkaképességüket érvényesiteni és igy szép példával hatni embertársaikra. Az idegent borzadály fogja el az ilyenek észlelésénél és nem mer emberek közé menni; a helybeli öklöt mutogatva adja vissza a kölcsönt, azaz visszateriti a vizes pokróczot rágalmazójának fejére. A társasélet csak apróbb körökben nyilvánul és annak szelleme nem hatja át a nagy test szivét. Nem egyesülnek az erők a közjó érdekében, nem munkálkodnak közre az általános jólét előmozditásában. Beszélni, kifogásolni, szidni mindenki tud; tenni vajmi kevesen.

---

könyvek. Döbrentei (a „Közhasznu Esmeretek Tárában" és Berzsenyei Összes Művei előtt) és az Újabb Ismeretek Tára Berzsenyi születését 1776-ik évi május 7-ére teszik. — Adatom forrását régibb jegyzéseim közt nem találom. De Berzsenyi maga Kazinczyhoz 1809. évi januárius 18-án kelt leveleben igy ir: „En május 6-án leszek 29 esztendős". — Ezzel egyezni látszik, amit ugyan ahhoz 1810. február 15-én ir: „Ez az én legszebb Ódám (az Eszterházyhoz irott.) Tekintsd meg azt — kérlek — még egyszer . . . . s látni fogod, hogy az nem hizelgés, hanem igen finom s alattomos szemrehányás; látni fogod, mondom, hogy én már gyermek koromban méltó voltam a te szeretetedre. „Az Óda 1797-ben kelt, midőn Berzsenyi ezek szerint 17 éves volt; ha 1776-ban születik, a 21 éves ifjura „a gyermek" nehezen illeszthető. — Nehezségnek látszik, hogy a „Lilihez" irt dal 1794-re, s igy Berzsenyi tizennegyedik évére tétetik; de csak látszik. — Schillertől birunk tiz éves korában készült verset, mások 11—12-ik évökben költöttek. — Mozart öt éves korában készitett már apró dallamokat, stb. (Azonban Döbröntei nem adja tudomása forrását; s a belsőjegyek ellene szólnak.) Egyezik a számvetés azzal, hogy Berzsenyi tiz éves korában *Sopronba* vitetvén, 1794-ben mint syntáxistának, s végkép 1796-ban, mint első évbeli rhetornak, tehát éppen hatodik évre szakadt meg iskolája.

Atyja Lajos, hites ügyvéd, ki azonban a gazdasággal foglalkozott, korán felébresztette a gyermekben az erény és honszeretet magasztos érzelmeit. Berzsenyi kis korában beteg s erőtlen volt, azért atyja gimnasztika által erősitette s csak 12 éves korában küldte őt a soproni iskolába, hol társait lovaglás, uszás, birkózás és éneklésben felülmulta. Kazinczyhoz (1821. márczius 13.) irt levelében igy szól: En egykorúim között legelső magyar táncos voltam, lovat, embert, asztalt átugrani nekem játék volt. Sopronban magam tizenkét németet vertem meg, s azokat a város tavába hánytam."

Kötelezett tantárgyait azonban nagyon elhanyagolta, inkább foglalkozván Horáccal s Gessnerrel; majd katonává akart lenni, a miért atyja haza vitte. Egy év mulva azonban ismét Sopronba küldte.

Berzsenyi ekkor már titkon verselni is kezdett, mire őt főleg a Kis János által 1790-ben alapitott „Soproni magyar társaság" ösztönözte. Ez volt Berzsenyinek s Döbrenteinek is első fejlesztője.

A német nyelvet meg a soproni hölgyektől tanulta meg.

1794-ben „Jer Lidi nézd langyos szellők lengetik a ligetet" czimü szerelmi dalt irta titokban. Berzsenyi ekkor 14 éves volt. Atyja később a gazdasághoz alkalmazta s figyelmét a prózára irányozta. Berzsenyi azonban jobb szeretett a költészettel foglalkozni, különösen kedvelte Horácot, lelkesült általa s példányképül tüzte ki magáuak.

Az 1790—92-ik évi buzgó korra következett tespedéseu elkomorulva azon lángoló ódában: „Romlásnak indult hajdan erős magyar" tört ki római lelkülete; 1797-ben már bizalommal telt el s lelkesülten énekelte: „A felkölt nemességhez a szombathelyi táborban" és „hg. Eszterházy Miklóshoz" cziuü ódákat.

1800-ban nőül vette a 14 éves Dukai Takács Juditot s elment ennek jószágára Sömgyénbe, Vasmegyébe. Neje jellemzésére érdekes adat Berzsenyi őszinte vallomása.

„Ha módiruhák helyett jószágot szerzek, nem zúgolódik, hanem a gyertya vesztegetésért és firkálásért néha nagy panasza van ellenem; de én azt Socratesként csak úgy hallom, mint a kocsizörgést ablakom alatt."

Versei mellett Kis János dömölki predikátor lepte meg 1805-ben, s azokból néhányat elvitt Kazinczyhoz. Ez felismerte benne a lyrai nagyságot, s hozzá irt sorokban méltányolta és búzdította a szép reményekre jogositó költőt.

„Te engemet mesterednek nevezel. Hamis tettetés nélkül s igaz örömmel nyomom vissza homlokodra a szent koszorut, s azt vallom, hogy az téged illet, nem engemet.[1])

Berzsenyi látván, hogy Kazinczy lantját kegyeli s koszoruzza, igéretet tett, hogy a tudományoknak s hazájának fog élni.

Ettől a kézirat Szemere Pálhoz, s innen Helmeczyhez jutott, kinek buzgalma folytán jelent meg nyomtatásban a pesti és székesfejérvári növendékpapság segedelmével Pesten, 1813-ban „Berzsenyi Dániel versei" czim alatt.

Kedélyére nemsokára borus fellegek szálltak; megtámadták ugyanis a „Mondolatban", majd 1810-ben Pestre rándulván versei kiadásai végett, kocsija felfordult s lába kificamodott. Körülbelül egy évig őrizte az ágyat ennek következtében.

1817-ben[2]) a keszthelyi Helicon első ünnepén jelen volt, hová őt a halhatatlan gr. Festetics György meghitta Midőn Berzsenyi megérkezék, Festetics födetlen fővel az utczára sietett a nemzet halhatatlan költőjét fogadni.

„Midőn egy oly ember", irja Berzsenyi Kazinczynak, „akinek jövedelme három milliom körül van, egy ily ünnepélyre 30 ezeret költ, semmi; de nem semmi az, midőn az ősz Festetics a szegény Berzsenyinek az utczára kalap nélkül eléje szalad."

Berzsenyi kedélyét nemsokára feldulta versei birálata Kölcseitől. (*Tudományos gyűjtemény* 1817. 7. k.)

A fanyar, túlszigoru itélet egészen elhidegitette Kölcseytől; fogékony lelke, mely máskor készséggel nyilt meg kebele barátai előtt, elzárkozott s ez idő óta bájos zengésü lantja is elhallgatott, s a képzelt igazságtalanság leverő érzetében önmagát gyötörte, s hamvasztotta életerejét.

E küzdelemben még Kazinczyt is részesnek gondolta Kölcsey heves birálatában. Berzsenyi utolsó költeménye a gr. Mailáth Jánoshoz irt óda volt, 1830-ban. Ez évben választotta meg őt az akadémia első vidéki fizetéses rendes tagnak. Az akademiai nagygyüléseken ismerkedett meg Széchenyi Istvánnal és báró Wesselenyi Miklóssal, kikkel baráti frigyre lepett.

Berzsenyi ez időtájt elrökélto magában, hogy állandó lakhelyül Pestet választja, de ezen czéljának kivitelében megakadályozta a halál 1836-ban. Három fiut és három lányt hagyott maga után.

Az akademiában 1836. (szept. 11.) Kölcsey Ferencz remek beszéddel ünnepelte a költő emlékezetét. Somogy rendei pedig 1860-ban emléket emelének neki a niktai sirkertben; az ünnepély nemzeti, és a költőhöz méltó volt.

[1]) Kazinczy F. levelezése Berzsenyivel I. lap.

[2]) Toldy magy. költők élete IV. k. 68 l.

Volna csak most oldalam mellett egy győzedelmes nyelvü Demosthenes; egy szépen és ékesen szóló Cicero; egy nagy elméjü, mézes beszédü s bölcseséget ömledező Plato, hogy villámló szavaiknak s hóditó éles elméjöknek erejével és sulyával a szunnyadozókat felriaszthatnám, szivükben a szeretet tüzet lángra gyulaszthatnám és mámoros szemeikből a részvétnek égető könnyeit kisajtolhatnám! Bárha birnék Theseusnak erejével, hogy a kétedelmezőket azon nyugponthoz ragadhatnám, melyet a vigasztalni tudó Isten a szenvedő emberiségnek kijelölt, hol szünni nem akaró bánatának fájdalmait kinyöghette s szomoruságának mély keserveit enyhithette; — — azon sziklához taszithatnám, melyhez a kétség közt tántorgók serege annyiszor támaszkodott s jövőjének minden reményét ahhoz kötvén, uj életre virradhatott! Mi a mi czélunk? — Lelkünkkel dolgozni, teremteni, szépiteni, javitani, boldogitni, éldelni, lételt adni, ujnál ujabbat mutatni, különféleséget előállitani, a mostoha viharokkal küzdeni, magát, másokat szerencsésbiteni. Van bennünk életszikra, hogy az egyformaság unalmas monotonja elbáritásának eszközlésére valamit tegyünk, valamicskét lenditsünk, lételt adjunk nem levőnek. A ki még kötelességét sem teszi meg: az nem ember; a ki tisztének pontig megfelel: az már ember; de csak a ki kötelességénél többet tesz, az a n e m e s ember.

— **(Rövid hirek) Evzáro.** A helybeli gimnazium, a polgári fiu- és leány, valamint a kath. elemi népiskola fiu- és leányiskola növendékeit tegnap bocsátották szét ünnepélyes Te-Deum után. — **Segélyezés.** A rohonczi kisdedóvó-intézet a megyei kisdedóvó-alapból 120 frtnyi segélyt kapott. — **Megerősitett alapszabályok.** A pörgölini tűzoltó-egyesület alapszabályai megerősitve érkeztek vissza a miniszteriumtól. — **„Elektra“.** Szombathelyen e hó 25-én Jászai Mari asszony lépett fel E l e k t r á-ban. — **Vasutra.** A muraszombat-gyanafalvi vasutra eddig már 78 ezer forintot irták alá.

— **Tüzek.** Frankón mult csütörtökön tűz volt, mely hét pajtát emésztett fel. — Locsmándon a péntéki zivatar alkalmával lecsapott a villám egy házba és elhamvasztotta.

— **Pályázat.** A vasmegyei gazdasági egyesület két szegényebb sorsu vasmegyei ifjunak a p.-lánczi (Sárvár mellett) tejgazdasági szakiskolában leendő kiképzésére egy 100 frt és egy 133 frt 30 krból álló ösztöndijat nyujt. A 100 frtos ösztöndijért pályázhatnak a kezelői (munkások) tanfolyamát végezni akaró szegény sorsu ifjak; a 133 frt 30 krból álló ösztöndijért szintén szegénysorsu oly ifjak, a kik az üzletvezetői tanfolyamot óhajtják végezni. A szakiskola felvételi feltételei a következők. I. A kezelői tanfolyamra: a) betöltött 17 éves életkor, mely okmányilag igazolandó; b) erős, egészséges testalkat, orvosi bizonyitvány által igazolva; c) annak igazolása (népiskolai bizonyitvány által) hogy a belépni óhajtó tud irni, olvasni, számolni; d) a magyar nyelv birása szóban és irásban; e) kifogástalan előélet, mely községi erkölcsi bizonyitvány által igazolandó; f) a belépni óhajtó kiskorusága esetén kivántatik egy oly irásbeli nyilatkozat az illető szülőitől vagy gyámjától, melyben ez, illetőleg azok kötelezik magukat, hogy a tanfolyam tartama alatt a növendékért az iskolában teljesitendő fizetéseket magukra vállalják és az iskola pénztárába rendes időben mindig beszolgáltatják; g) esetleg eddigi tejgazdasági alkalmaztatásukra vonatkozó bizonyitvány, mely a jelentkezőt előnyben részesiti; h) minden növendék köteles rendes ruházatán kivül 1 párnát, 2 párnahéjat, 2 lepedőt, 4 törülközőt és 4 db. mellig érő fehér vászon kötényt magával hozni az iskolába; i) belépés alkalmával 10 frt óvadékot tartozik lefizetni minden növendék az iskola pénztárába, mely összegből a tejvizsgálati és egyéb eszközökön hanyagság vagy könyelmüség folytán általa okozott károk fedeztetni fognak. Ha kárositás nem történnék, a növendék az emiitett óvadékot távozásakor visszakapja. j) Minden belépni óhajtó tartozik igazolni hogy az 1887. évi XXII. t. cz. értelmében védhimlővel sikeresen ujra oltatott, vagy hogy a legutóbbi öt év alatt valóságos himlőt állott ki; esetleg, hogy a törvény értelmében fel van mentve a beoltási kötelezettség alól. A ki ezen feltételeknek meg nem felel, tartozik magát az iskolában az igazgató által megjelölt orvos által a tanév megkezdésekor eszközlendő ujra oltásnak alávetni. II. Az üzletvezetői tanfolyamra: a.) betöltött 20 éves életkor; b.) valamely gazdasági tanintézet sikeres bevégzése, végbizonyitvány által igazolva; c.) magyar nyelv birása; d.) a belépni óhajtó kiskorusága esetén kivántatik egy oly irásbeli nyilatkozat az illető szüleitől vagy gyámjától, melyben ez, illetőleg azok kötelezik magukat, hogy e tanfolyam tartama alatt a növendékért az iskolában teljesitendő fizetéseket magukra vállalják és az iskola pénztárába a rendes időre mindig beszolgáltatják; e.) esetleg eddigi tejgazdasági alkalmaztatásukra vonatkozó bizonyitvány, mely a jelentkezőket előnyben részesiti. f.) Minden hallgató köteles rendes ruházatán kivül 1 párnát, 2 párnahéjat, 2 lepedőt, 4 törülközőt és 4 db. mellig érő fehér vászon kötényt magával vinni az iskolába; g.) belépés alkalmával 10 frt óvadékot tartozik lefizetni minden hallgató az iskola pénztárába; mely összegből a tejvizsgálati- és egyéb eszközökön hanyagság vagy könyelmüség folytán általa okozott károk fedeztetni fognak. Ha kárositás nem történnék, a hallgató az óvadékot távozásakor visszakapja. Pályázok kérvényei, melyek sajátkezüleg irandók 50 kros bélyeggel ellátva és a felsorolt bizonyitványokon kivül szegénységi bizonyitvánnyal felszerelve a földmivelési m. k. miniszteriumhoz czimezve legkésőbb f. é. julius hó 10-ig a gazdasági egyesületi igazgatósághoz beküldendők.

— **A „Tanitók Szava“** czimü folyóirat 5. számát kaptuk. Szerkesztője G l a t z György budapesti községi tanitó, aki a havonkint megjelenő füzetekben a tanügyi kérdések mellett kiváló gondot fordit a tanitók szolgálati viszonyaira s a tanitás anyagi helyzetének javitásán fáradozik. A most megjelent füzetben a következő tartalommal találkozunk: A hallgatás bün volna. Uj korszak. A tanitók szolgálati viszonyai képekben. Nyilt felhivás. Levél a szerkesztőhöz. A magyarországi néptanitók anyagi helyzete. Az érdem elismerése. Felhivás a néptanitókhoz és tanügy barátaihoz. A tett terén. Az évi előfizetési ár 1 frt, számonkint 20 kr. Kiadóhivatal Budapest, VII. kerület, Wesselényi-utcza 48. szám.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A vasárnapi munkaszünet julius 15-én lép életbe és még most sincs a nyilvánosság elé hozva a rendelet, melyben a törvény szerint meghatározzák a vasárnap szünetelő iparágakat. Pedig a különböző foglalkozásuknak ahoz képest kell megtenniök az intézkedéseket és igy természetes, hogy várva-várják e rendeletnek idejekorán való kibocsátását.

-- **Papi névtár.** E hóban kelt a szombathelyi püspöki megye papi névtára az 1891-ik évre. A névtár elejét a nevezett egyházmegye vázlatos története foglalja el. Belőle megtudjuk, hogy a székes-káptalan egyike a legrégebbieknek, mely a XVI. század előtt, mint vasvári s később mint vasvár-szombathelyi székeskáptalan szerepel. A püspökséget 1777-ben Mária Terézia alapitotta s az azóta kormányzó püspökök között a jelenlegi a 8-ik. A mostani czimen „vasvár-szombathelyi székeskáptalan“ kebelében számlál 6 valóságos és 6 tiszteletbeli kanonokot. A szentszék ülnökeinek száma a valóságos és tiszteletbeli kanonokokon kivül 16. A szentszék h. elnöke Dr. Stegmüller Károly. Az egyházmegye fölöslik 6 esperességre, melyekben összesen van 188 plébánia. Az egyházmegyei növendékpapok száma 42, az áldozópapoké pedig 262, beleértve a 8 szerzetházban működő 64 szerzetest. Az egyházmegye területén van továbbá 7 apáczazárda 62 taggal, 1 nyugdijintézet 1872-ik évtől, melynek jótékonyságát élvezi 10 tag; ugyancsak az egyházmegye területén, Kőszegen van a Kelcz-Adelfi-féle árvaház 118 növendékkel. Az egyházmegye területén élő 402.066 r. kath. 188 anyaközségi — és 168 fiókközségi templom között oszlik meg. Ezután következik a tulajdonképen vett névtár a születési hely és idő, a pappá szentelés ideje és viselt hivatal feltüntetésével. A névtárt kiváló gonddal és szakértelemmel ft. Vidos Lajos szt.-széki jegyző készitette.

— **„Vasvármegyei Tanügy“.** Kaptuk a nevezett szaklap 1891-iki évfolyamának 10. számát. A lap dolgozatairól szólva, azok ép ugy ebben a számban, mint a Seeman szerkesztése alatt készült mindegyikben változatosak, velősek és tartalomdúsak. A vezérczikk helyét a szerkesztő beszámolója foglalja el. Még röviden visszatérünk reá. A 2-ik közlemény a papirgyártás köréből közöl igen érdekes és tanulságos dolgozatot Szavcsuk Józseftől. A 3-ik közleményben szép igyekezettel s vármegyénk történelmének alapos ismeretével Balogh Gyula ir vázlatot vármegyénk monographiájához. A többi rovat is gonddal van betöltve. Fölösleges itt hangsulyoznunk, hogy a lap érdekes czikkjei az ügyes és szakszerü szerkesztés bizonyságai, a szerkesztőtől függvén, hogy többé vagy kevésbé feleljen meg annak a programmnak, mely szerint a szaklapnak vezettetnie kell. Ezt a legsikerültebben láttuk Seemann szerkesztése alatt. Épen ezért fájón esett olvasnunk a részben elkeseredett hangu beszámolót, melyben a szerkesztő tudatja, hogy a lap szellemi részének pártolás-hiánya s a dolgozatok beküldése terén tapasztalt részvétlenség miatt a vezetéstől visszalépett. Kérdezzük azért: most is oly mostoha gyermeke-e a népnevelés nemzeti kulturánknak, mint volt 50 vagy 60 év előtt? A nevezett lap szerkesztői beszámolója azt mutatja s a földicsért vasvármegyei tanitói karra bizony bizony nem a legszebb világot veti. Nem akarunk belebocsátkozni a beszámoló egyes részeivel való foglalkozásba, csak ki akarjuk jelenteni a tanitótestületnek, mely a lap kiadója: ha Seomant a lap elére helyezte, pártolta volna s ne hagyta volna a részvétlenség miatt visszalépni. Tekintsen azért vissza a tanitótestület a lap multjára, akkor látni fogja, mi volt e lap azelőtt s mi most; és akkor azt is fogja tudni, hogy mivel tartozik Seemannak s hogy ép ezért mindent el kell követnie, hogy Seeman a lap élén megmaradjon. Mi azon biztos reményben tesszük le tollunkat, hogy az ezidét lemondott szerkesztő ujból a lap élére állva, továbbra is tenni fog népnevelésünk érdekében s hogy a szerkesztőnek nem kell ujból részvétlenség miatt panaszkodnia. Ez ügy szives elintézését a vasvármegyei ált. tanitótestület jóakaró figyelmébe ajánljuk.

— **Ujitás.** A táviratdij és a táviratok kézbesitése ügyében jelentékeny változtatások vannak küszöbön; ugyanis a táviratdijak a belforgalomban a jelenlegi alapdij és szódij elejtése mellett tiszta 3 krajczárnyi szódijban lennének megállapitva, ugy, hogy a minimális dij 10 szó = 30 krajczárt tegyen. Az uj kézbesitési dijak már a f. év julius 1-jével fognak életbelépni, a táviratdijak pedig 1891. január 1-jével.

— **Meghaltak május hóban** Sohonai Iván, téglássegéd, r. k., 46 éves, tüdőlob. — Schreiner Erzsébet, fuvárosgyermeke, 11 h., ág. ev., kanyaró. — Jáni Antal, szabó, 51 é., r. k., gümőkór. — Horváth Gábriela, földbirtokos gyermeke, 1 é., r. k., bélhurut. — Schmidt Ferencz, kőmives, 56 é., r. k., gyomorrák. — Msitz Ignácz, szőlőmives, 51 é., r. k., tüdőlob. — Mihálik József, utas gyermeke, 12 hetes, r. k., veleszületett gyengeség. — Polhammer Gyula, tanitó gyermeke, 2 é., r. k., tüdőlob. — Blank József, adóhivatalnok, 65 é. r. k., gyomorrák. — Scheck Teréz, földmives neje, 71 é., r. k., véres agyguta. — Sulyok Anna, földm. gyermeke, 1½ é., r. k., tüdőlob. — Ecker János, kőm. gyermeke, 8 h., r. k., gümőkór. — Stibecker Ferencz, földm. gyermeke, 3 h., r. k., rángógörcs.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Berzsenyi eleinte szerelemdalokat irt. Magasabb lendületet csak Virágtól nyert, kitől a „magyar Horác“ disznevet is örökölte.

Berzsenyi legjelesebb ódaköltőnk „Dalaiban“, mint Kölcsey megjegyzi, „sohasem veszen lelkesedést a tárgytól, hanem önmagától; önmagából ömlik ki minden szó minden gondolat.“

Bölcselmi s hazafiui költeményeit férfias erő, hatható előadás s mély költői képzelet; szerelmi dalait gyöngéd érzelem, játszi enyelgés jellemzi.

Berzsenyi mint ódaköltő a világirodalom nagyságaival versenyez a babérért. Toldy Horác fölé emeli, az érzés heve, a fenség, az erős gondolatok, lyrai csapongás és gazdag dictio tekintetében. Árnya azonban néhol a dagály s irályának tulságos mythologiai füszerezése.[1])

Munkáinak köv. kiadásai ismeretesek:

„1813. *Berzsenyi Dániel versei*“, *Pest, kiadta Helmeczy M.*

„1816. *Második bővitett kiadása ugyanattól.*“

„1842. *Berzsenyi Dániel összes művei*“, *kiadta Döbrentei G.*

„1859. *Berzsenyi D. összes versei.*“

„1860. *Berzsenyi Dániel versei. Toldy. — Kazinczy Ferencz levelezése Berzsenyi Dániellel* 1808—81“, *kiadta Kazinczy Gábor.*

„1861. *Berzsenyi Dániel munkái 2 köt.*“ *Toldy F.*

„1879. *Berzsenyi D. versei 6 kiad.*“ *Budapest.*

„1880. D. *Berzsenyi eclogae latinis versibus redditae ab St. Tomasko.*“. *U. o.*

„1885. *Berzsenyi ódái. Középiskolák számára.*“ *U. o.*

„1888. *Berzsenyi D. válogatott versei.*“ *U. ott.*

„*Tudományos gyüjtemény,*“ *Aurora.* (*Kisfaludy* K.) „*Magyar tudós társaság évkönyvei 1 köt*“.

Források: Kölcsey Emlékbeszéde Berzsenyi felett. A m. tud. Akademia Évkönyve III. I. Rész. 1831. Kazinczy F. levelezése B.-vel. — Toldy és Döbrentei kiadásai. — Ferenczy és Dániel. A többi temérdek forrásmüvet lásd Szinnyei M. Irók 993—94. l.

[1]) Nemzeti irodalmunk ily első rangu alakjainál már nagyobb forrásmunkákra kell utasitanom a t. olvasót. R. V.

(Vége következik).

259/91.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Rogányi István** és neje **Peyersteiner Mária** végrehajtatónak **Peyersteiner Antal** végrehajtást szenvedő elleni 238 frt 11 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbiróság területén lévő Rohonez határában fekvő a rohonczi 473 sztjkvben A I 1—2 sor 257 összeirási számu házra és kertre 406 frt és a † A 4483 hr. szőlőre az árverést 256 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fenneb megjelölt ingatlanok

az 1891. évi augusztus hó 27-ik napján d. e. 10 órakor Rohoncz község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10% készp. vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett á r f o l y a m m a l s z á m i t o t t és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpenznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1891-dik február hó 17. napján.

A kőszegi királyi járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Szluha,
kir. járásbiró.

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Eddig nem létezett **mintakönyvek** szabók számára bérmentetlen és csak 20 frtnyi betéttel, mely megrendelés után leszámitásba vétetik.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Dosking a magas klétus számára, szabályszerü kelmék cs. és kir. **tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tüzoltók-, tornászok- és libériáknak, biliárd- és játékasztalokra** való poszió, (loden), vizhatlan **vadászkabátoknak, mosókelmék, utazóplaidek 4—14 frtig** stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárukat és nem olcsó rongyokat, melyek minden oldalról vevésre ajánltatnak és alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarovsky Jánoshoz Brünnben

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára.

Fel milliónyi állandó raktárom- és világüzletemnél könnyen érthető, hogy sok maradék található; minden okosan gondolkozó ember belátharja, hogy olyan kis maradékokból és szelvényekből nem küldhetők szét minták, mivel pár száz mintarendelések mellett rövid idő alatt mi sem maradna meg, és azért az tiszta szédelgés, ha posztóczégek mind a mellett hirdetnek maradék- és szelvénymintákat, mely esetben a mintaszeletek egész darabokból és nem maradékból valók; az efféle eljárás könnyen felfogható. — Maradékok, melyek nem tetszenek, átcseréltetnek, vagy a pénz visszaküldetik. A maradékok megrendelésénél a czim, hosszuság és az ár kitendők. — Szétküldés utánvét mellett csak 10 frton felül bérmentve. — Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és franczia nyelven.

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	8 frt	30 kr.
Rozs	„	7 „	70 „
Árpa	„	6 „	80 „
Kukoricza	„	7 „	50 „
Zab	„	6 „	80 „

A Pesti Hirlap 40,000 példányban jelenik meg.

PESTI HIRLAP

naponkint 16—20 oldal terjedelmü,

pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilap.

Munkatársai közt vannak Magyarország elsőrangu publicistái és szépirodalmi irói.

A lap állandó előfizetői — habár havonkint ujitják is meg az előfizetést —

karácsonykor ajándékul kapják

a Pesti Hirlap

nagy képes naptárát.

Előfizetési árak:

Egész évre	14 frt.	Negyedévre	3 frt 50 kr.
Fél évre	7 frt.	Egy hóra	1 frt 20 kr.

Rendes zenemellékletek.

Mutatványszámokat kivánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

Budapest, V. ker., nádor-utca 7. szám.

Nyilt-tér.

Egész nyomott selyem Foulards 1 frt 20 krtól 4 frt 65 krig meterenkent (mintegy 450 különféle dessinben). Szetküldi darab és végszámra porto- és vámmentesen Henneberg G. gyári raktára Zürich. Minták postafordultával. Levelekre Svájczba 10 kros bélyeg ragasztandó.

A „BUDAPESTI HIRLAP" ELŐFIZETÉSI FELHIVÁSA.

Főszerkesztő: Rákosi Jenő.
Felelős szerkesztő: Csajthay Ferenc.

Dolgozótársak: Balogh Pál, Balázs Ignác, Baksay Sándor, Béla Henrik, Berényi László, Barna Izidor, Csajthay Ferenc, Csapodi István dr., Flammarion Kamill, Herczeg Ferenc, E. Illés Károly, Kaas Ivor báró, Oswald Sándor, Őszi Kornél, Proff Sándor báró, Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Solder Hugo, Teleki Sándor gróf, Tóth Béla, Vasski Elemér.

A kiadóhivatal feje: *Zilahi Simon.*

A **„Budapesti Hirlap"** jun. 15-én tölti be fennállása tizedik évét. Ez évek alatt a magyar közönség legnépszerübb, legelterjedtebb lapja lett és a mai időszaki sajtó kellékeivel a magyar hirlapirodalom elsőrangu tagjává küzdötte föl magát.

A nemzeti irány merész és eszánt kultusza ugy a politikában, mint az irodalomban, a müvészetekben és a társadalomban biztositották neki a hirlapolvasó közönség rokonszenvét és tömegét.

Alig volt rá eset Magyarországon,ióta az alkotmány helyreállt, de ritkán külföldön is, hogy hirlap oly vezérlő szerepet játszék egyes kérdések sorsa megalakitásában, minőre a BUDAPESTI HIRLAP arányban nem hosszu fennállása óta ismételve adott példát; nem kell csak a véderő vitára emlékezt-nünk a melyben két hónapon keresztül azt lehet mondani a „Budapesti Hirlap" táplálta a vitát, a közérdeklődést, a közszellemet. Ujabban pedig a közigazgatási javaslat első és dontő birálata e lap hasábjairól indult ki, hogy az elméket megterm-kenyitse.

Ily sikerekhez pedig kettő szükséges: elsőbben is az értelmi tőke párosulva az irói tehetséggel, másodszor az abszolut függetlenség minden párttól és hatalmasságtól. Ezek nélkül lehetetlen azt az erkölcsi erőt felszabaditani s munkássá tenni a közérdek javára, a minő a tisztességes sajtóban és munkájában rejlik. Ha pedig valaki e helyen, a hol az ujság kénytelen magáról beszélni ezt dicsekvésnek venné, annak megengesztelésére készséggel teszszük a vallomást, hogy távolról sem tartjuk magunkat csalhatatlanoknak. Tudjuk, hogy minden vigyázat és megfontolás mellett is botlunk mi is. De botlásunk is csak szabad meggyőződésünkből ered, nem egy harmadiknak, akár egyénnek, akár társaságnak, akár pártnak, akár felekezetnek, akár osztálynak sugalmazásából vagy egyoldalu érdekéből.

Bizvást tehetjük hát olvasóinknak azt az igéretet, hogy ugy mint eddig, ujságiró kötelességeinken és lelkismeretünkön kivül más urat magunk felett el nem ismerünk.

A politikai vezetést, a vezércikkek rovatát Balogh Pál, Kaas Ivor báró és Rákosi Jenő látják el rendesen. Jogi szakcikkeinket, általában jogi szakkérdések fejtegetését, rovathoz nem kötve Edvi Illés Károly kitünő tollából veszik e lapok olvasói. Orvosi s természettudományi kérdésekben irónk és tanácsadónk Csapodi István doktor, a jeles fővárosi orvos és szakbiró. A többi rovatok megoszlanak kipróbált s nagyobb részt már évek óta a Budapesti Hirlap közönségét szolgáló több dolgozó társaink közt.

Irodalmi és tárcarovataink a mellett hogy a lap keretén kivül levő irók közreműködését is sürüen igénybe veszik, sőt a közönség köréből is a tehetségeket magához vonni iparkodik, oly erőkre vannak állandóan bizva, mint TELEKI Sándor ezredes, TÓTH Béla, RÁKOSI Viktor (Sipulusz), HERCZEG Ferenc, BAKSAY Sándor, BÉLA Henrik és a főszerkesztő (—O.) végül a világraszóló hirt élvező FLAMMARION Kamill, a ki szintén állandó szerződéses viszonyban van a „Budapesti Hirlap"-pal.

A regényczarnok számára iparkodásunk, hogy a külföldről s a hazai erőktől is a javát szerezhessük meg a BUDAPESTI HIRLAP-ban. CSIKY Gergely kitünő regény- és drámairónkat a hirneves francia: OHNET György váltja fel. Egy olasz regény SALVATORE FARINA tollából szintén birtokunkban van. Hogy nagy áldozatoktól sem rettenünk vissza e rovat érdekében, megmutattuk azzal, hogy tavaly megszereztük és közöltük Stanley legujabb müvét afrikai expeditiójáról. Angol regényeink, a melyekből évenként kettőt-hármat szoktunk közölni, kitünő kedveltséget élveznek.

A mi e lapok többi tartalmát, u. m. a közgazdaságot, ujdonságot, az értesüléseket, helyi, vidéki és külföldi tudósitásokat illeti: mindez régóta ugy el van látva a „Budapesti Hirlap"-ban, mint bármely elsőrendü európai lapban. Dolgozótársainkat méltán nevezhetjük kipróbált és lelkes gárdának, a mely becsvágyát helyezi lapja korrekt és kitünő kiszolgálásába. Minden jelentékenyebb magyar városban van tudósitónk, Bécsben egész kis főkszerkesztőség szolgál ki bennünket telegráf és telefon utján; az európai nagy városokban saját tudósitóink óvják közönségünk érdekeit és mindenüvé a haza határain belül és kivül, bárhol valami rendkivüli dolog készül vagy ha csak véletlenül megesik: külön kiküldött tudósitóink ott vannak vagy ott teremnek mint a magyar olvasóközönség érdekeinek katonái.

A „Budapesti Hirlap" iránya az elmult decennium alatt kiállotta képességei tüzpróbáját. Ebben a változatlan irányban fogja ezentul is teljesitemi feladatát és kiszolgálni olvasóit.

Julius 1-én fogjuk megkezdeni OHNET GYÖRGY „a gyülöletség adója" cimü uj regényének a közlését, mely a Budapesti Hirlap kizárólagos tulajdona.

A előfizetés feltételei helyben házhoz hordva, vidéken postával: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. A fővárosi nyaralókban lapunk kora reggel kézbesittetik, az egész fürdő-évad alatt pedig előfizetőink kivánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha a nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet. Az előfizetések vidékről legcélszerübben postautalványnyal eszközölhetők következő cim alatt:

A „Budapesti Hirlap" kiadóhivatalának,
IV. kerület. Kálap-utca 16. szám.

Legnagyobb brünni szétküldési áruház

Ticho Fülöptől,

Krautmarkt. 21. BRÜNN Rathhausgasse 17. sz.

Egy Maradék

Szétküld postautánvétel vagy előfizetés mellett:

brünni posztó-szövetet, 3·10 méter, egy teljes férfiöltönyre, jó minőségben csak	frt 5.—
brünni posztó-szövetet, 3·10 meter, egy teljes férfiöltönyre, finom minőségben csak	frt 8.—
brünni posztó-szövetet, 3·10 meter, egy teljes férfiöltönyre, legfinomabb minőségben csak	frt 10.75
brünni posztó-szövetet, fekete szinben, 3·10 m., egy salon-öltönyre, igen tartós, csak	frt 9.—
2 meter, egy felöltőre, a legujabb szinben és szovetnemben, csak	frt 6.—
mosható kártolfonal, (mosásért biztosittatik), a legujabb dessinben és szinben, 6·40 m., egy teljes férfiöltönyre, csak	frt 3.—
Egy maradek lenvászon, czérnázott áru, mosható és csodálatos minta, 6·40 meter, egy teljes férfiöltönyre, csak	frt 4.—
Egy vállravető, czérna, 9 negyed hosszu, frt 1.20; tiszta gyapju, 10 negyed hosszu	frt 4.—
egész fekete, selyemállal (Cachemir-kendő gyászra	frt 4.50

Női ruha-szövetek

mindenfele szüvö nemben, kivitelben és szinben, a legujabb és legdivatosabban a tavaszi és nyári időszakra 1891/92.

Egy egész öltözet dupplaszelos,

jó minőségben	10 meter	frt 3.50
jobb „	10 meter	frt 6.—
finom „	10 meter	frt 8.
finomabb minőségben tiszta gyapju	10 meter	frt 9.—
legfinomabb minőségben tiszta gyapju	19 meter	frt 13.—

franczia áru.

Fekete Cachemir,

lengyel készitmény, sima, csikos vagy virágos:

1 öltözet 10 meter, sima	frt 4.50
1 öltözet 10 meter, csikos	frt 5.50

a legfinomabb nemben.

Angol Zephyr (vásznak),

legfinomabb és legalkalmasabb házi és utczai öltözéknek. Uj!!

1 egész öltöny Ia, 10 meter	frt 5.50
1 egész öltöny IIa, 10 meter	frt 4.—

Franczia Voiles (Satins),

mosásra biztositék.

Egy teljes ruha 10 meter:

jó minőségben	frt 2.80
finom „	frt 3.50
legfinomabb minőségben	frt 4.50
atlasz-minőségben	frt 6.—

Jute-függöny

török minta, egész hosszában

első minőség	frt 3.50
második minőség	frt 2.50

Tunis-függöny

aranynyal átszöve, gyönyörü csikossal és bojttal ellátva, teljes hosszában, mindenféle szinben | frt 4.50

Egy garnitura,

két ágy- és egy asztalteritő

jute-ből	frt 3.50
ripsből	frt 4.50

Manilla-futószőnyeg,

igen tartós,

egy maradék 10—11 meter | frt 3.40

Lennáruk:

Egy darab = 30 bécsi rőf, ára darabonkint:

Rumburgi széklenu, 5/4 széles	frt 6.50
Rumburgi Oxford valódi szin Ia.	frt 6.50
Rumburgi „ „ „ IIa	frt 4.50
Chiffon, igen jó minőség á frt 4.50, 5.50, 6.50 egész	frt 9.—
Házivászon, 4 negyed széles	frt 4.50
5 negyed széles	frt 5.50
Stefánia-vászon, 5 negy. széles teljes pótlék a lenfonálnak	frt 9.—
Atlasz-Gradl, ágybehuzókra Ia.	frt 8.50
IIa.	frt 5.50
Lenszövet varrás nélkül darabja 2 meter hosszu	frt 1.10
Canevas, Ia. min. ágybehuzókra	frt 6.—

Hölgy-ingek, chiffonból vagy erős lenvászonból csipkével, 6 drb frt 3.75

legjobb rumburgi fonállal és svájczi himzéssel 6 darab | frt 6.—.

Pompásan elkeszitett mintakenyvek ingyen és bermentesen küldetnek. — Minták kivanaság szerint minden aruczikkbol ingyen és bermentesen küldetnek.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.